

а се
разпитани за всички
8.07.2010 (ЗД?)

КОНЕ

£ Г. М/ ^ р ... ю/о А

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е

На Движение "За европейско развитие на РБългария",
заинтересована страна по к.д. № 13/2010 год. по допуснатото с Определение
на КС от 15 юни 2010 г. за разглеждане по същество искане на 52-мата народни
представители за обявяване на противоконституционност на разпоредби от
Закона за развитието на академичния състав. /Обн. ДВ бр. 38 от 21 май 2010
г./.

**Уважаеми господин Председател,
Уважаеми конституционни съдии,**

Подкрепяме изцяло внесеното от група народни представители искане за
обявяването на противоконституционността на оспорените в него разпоредби
поради следните съображения :

Законът за развитието на академичния състав се размина съществено с
очакванията на научната общност и на гражданското общество за модерно и
ефективно уреждане на обществените отношения, свързани с кариерното
развитие на българските учени, призвани да бъдат интелектуалния елит на
обществото, основано на знанието

В настоящия му вид Законът противоречи на КРБългария, на
международни актове, не е съгласуван с общите закони на нашата правна
система, които уреждат обществените отношения, включени в предметната
област на закона, по отношение на които той може да даде само специфичната
им уредба.

1. За всяка държава и най-вече за правовата държава намира всеобщо
признание принципът, че правата и задълженията на гражданите произтичат от
закона. Законът като равна мярка за равни хора гарантира в качеството си на
форма на правото равенството на гражданите пред закона, въздигнат и в
конституционен принцип в чл. 6 ал. 2 от КРБългария.

1.1. В Законът за развитието на академичния състав се предвижда, че
конкретната уредба на условията и реда за заемането на академичните
длъжности и на научните степени в най-важните им части, ще се урежда с
правилниците на висшите училища (ВУ) и на научните организации (НО). /Вж.
чл.1 ал. 3, чл. 4 ал. 3\чл. 5 ал. 3, чл. 15 ал.1 и 3, чл. 27 ал. 4, чл. 29 ал. 2 изр.
последно във връзка с чл. 27 ал. 4, изр. последно и др./, което означава, **че тези
условия и ред могат да бъдат различни за всяко ВУ и НО.** Следователно, за
разлика от закона, правилниците на ВУ и на НО по смисъла на Закона за
развитието на академичния състав, представляват неравна мярка за равни хора,

като чрез тях се създава възможност за неоправдано поставяне на учените в неравностойно положение, като с това се нарушава изискването на чл. 6 ал. 2 от КРБългария.

1.2. Правилниците на ВУ и на НО не са нормативни актове, тъй като такива съгласно чл. 1а от Закона за нормативните актове, могат да се приемат само от държавни органи, при това не от всички, а само от такива, предвидени в Конституцията или в закон. Те имат статут на общи административни актове, а такива се издават само по прилагането на закона. Чл. 3 от Закона за нормативните актове предвижда, че първичната уредба на обществените отношения може да се дава само със закон. Тъй като първична уредба на обществените отношения може да се дава само със закон, то Конституцията на РБългария изключи подобно правомощие дори от компетентността на централния орган на изпълнителната власт - Министерски съвет, като в чл. 114 изрично предвиди, че приеманите от него актове - постановления, разпореждания, решения, както и приеманите от него с постановления издават въз основа и по прилагане на закона. Първичната уредба, давана с правилници на ВУ и на НО противоречи на Конституцията на РБългария, тъй като първично уредване на обществените отношения може да се извършва само със закон, а приемането на закона е включено в изключителната компетентност на Народното събрание, /чл.62 ал. 1 и чл. 84 т.1 от КРБ/.

- **1.3. Чл. 2 ал. 2 от Закона за нормативните актове изрично предписва, че компетентността на държавните органи за издаване на нормативни актове не може да се прехвърля. Горното се отнася и за Народното събрание, още повече, че правомощието за приемане на закони е включено от Конституцията на РБългария в изключителната му компетентност..**
- **Със Закона за развитието на академичния състав, 41-то Народно събрание делегира висшата форма на държавната власт - законотворческата на органите на в у и на НО, като им предостави правото да уредват с правилниците си по първичен начин обществени отношения, с което излезе извън границите на изключителната си компетентност, предвидена за него с чл. 62 ал. 1 и чл. 84 т. 1 от КРБ, като по този начин влезе в противоречие с основни разпоредби на КРБългария и създаде предпоставките за оспорване на Закона като противоконституционен. В случая, НС делегира законодателните си правомощия на органи на юридически лица, които даже не са държавни органи като по този начин наруши и разпоредбата на чл. 1 ал. 2 от КРБългария, който предвижда, че държавната власт се Конституцията се осъществява само от органите ,предвидени в тази Конституция.**
- **В съответствие с горното, КС изрично записа за МС в мотивите на Решение № 5 от 7 юли 1994 г., постановено по к.д. № 3 от 1994 г., че последният не може да делегира на други органи такива свои правомощия, които са му възложени пряко от КРБ. В Закона за държавната администрация, правомощия да издават нормативни актове имат само органите, предвидени в КРБ. Останалите централни органи на изпълнителната власт като председателите на държавните агенции, държавните комисии, изпълнителните директори на изпълнителните агенции, както и ръководителите на държавни институции, създадени със закон или с Постановление на МС могат да приемат само индивидуални актове/Вж. чл. 19 ал. 8 във вр. с чл. 19 ал. 4 от Закона /. С предоставянето на горните правомощия на ВУ и на НО, Народното събрание влезе в**

противоречие и с. чл. 4 ал. 1 от КРБългария, който обявява Република България за правова държава и предвижда изрично, че тя се управлява според Конституцията и законите на страната. Предоставянето на ВУ и на НО правомощието да приемат правилниците си. не въз основа и по прилагане на закона, а вместо закона, противоречи на самата същност на правовата държава, провъзгласена от Конституцията. А съгласно чл. 5 ал. 1 от КРБ, Конституцията е върховен закон и другите закони не могат да ѝ противоречат.

2. Освен посочените по-горе общи съображения, следва да се посочат и кокретни такива, отнасящи се до отделните разпоредби :

2.1. Чл. 1, ал. 3 от ЗРАС предвижда, че конкретните условия и ред за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности се определят със съответните правилници на ВУ и на НО при спазване на единните държавни изисквания. Обществените отношения, предмет на регулиране в чл. 1 ал.3 от ЗРАС по своята природа са административни.

Това налага тяхната уредба да се развие пълно в закона, като се очертае изчерпателно компетентността на органите на ВУ и на НО, на които предоставя административни правомощия. Горното е наложително, тъй като приемането на административен акт от орган, извън материалната му компетентност, уредена в закона води до нищожност на такъв административен акт. По този начин, държавата предоставяйки административна власт на недържавни органи, очертава ясно границите, в които те могат да осъществяват тази власт, като гарантира правата на подчинените правни субекти, срещу превратното осъществяване на административни правомощия. Пълното и точно изброяване на административните правомощия, включени в компетентността на даден орган дава възможност се се контролира законосъобразното им осъществяване и с оглед на тяхното съдържание, форма, осъществяването им при спазването на административно-производствените правила, съответствието на това упражняване със законовата цел /чл. 146 от АПК/. Горните изисквания са задължителни за нормативната уредба на всички административни отношения, но не са спазени в настоящия Закон за развитието на академичния състав. Вместо пълна и изчерпателна уредба на този вид отношения, наложителна като форма за защита на правата на гражданите, той предоставя на органите на ВУ и на НО сами да определят обхвата, границите на административните си правомощия и да ги упражняват по определен от самите тях ред. С това Законът за развитието на академичния състав създава предпоставките за осъществяване на административен произвол и субективизъм, недопустим за една правова държава. Като се вземе под внимание и обстоятелството, че разпоредбата на чл. 34 ал. 5 /която не бе включена в законопроекта за развитието на академичния състав, приет на първо четене/ забранява изцяло съдебния контрол върху решенията на Арбитражния съвет, **то се създават като цяло предпоставки за осъществяване на хаос, административен произвол и формиране на неконтролируеми от съдебните органи корупционни практики**

По своята правна природа производството за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности представлява **специализирано административно производство**. Поради това, **както условията, така и редът за придобиването на тези степени и за заемането им представляват предмет на първична правна уредба, която следва да се даде изчерпателно със закона.**

Поради горното, последните не могат да се оставят за последваща подзаконова уредба, съдържаща се дори в акт на МС, тъй като такава може да се приеме въз основа и по прилагане на законовата уредба, а цялостна уредба на тези отношения в ЗРАС не се съдържа. В Административно-процесуалния кодекс редът за осъществяване на общите административни производства е уреден изчерпателно, тъй като се касае за основни обществени отношения изискващи първична уредба. Отсъствието на изчерпателна уредба на отношенията, предмет на специализираното административно производство, съдържащо се в ЗРАСРБ води до неравнопоставеност на учените спрямо останалите български граждани, които участват в общите административни производства, отношенията при които са уредени изчерпателно със закон./ при това чрез кодификация на законовата уредба.

Първичен характер имат и общите държавни изисквания, валидни за придобиването на научните степени и за заемането на академичните длъжности В ЗРАС, последните не са дефинирани даже с допълнителна разпоредба, определяща съдържанието, което се влага в този термин.

Първичната уредба се дава само със закон, а приемането, изменянето, отменянето и допълването на законите **е в изключителната компетентност на Народното събрание**, съгласно чл. 84 т. 1 от КРБ. **Въз основа на законовата уредба, в правилниците на висшите училища могат да се уредят и специфичните изисквания за заемането на академичните длъжности.**

Горните съображения са относими и спрямо разпоредбите на чл. 4 ал. 3, чл. 15 ал. 1 и ал. 3, чл. 27 ал. 4 от ЗРАС, както и спрямо специалните разпоредби, съдържащи се в чл. 5 ал. 2 и 3 от ЗРАС..

2.2. Разпоредбата на чл. 5 ал. 2 от ЗРАС признава валидност на научните степени, давани от ВУ и от НО за територията на цялата страна.

Такава валидност, обаче имат само правните актове, приемани от централните държавни органи - Народно събрание, Министерски съвет, министри., уредени **в чл.84, чл. 114, чл. 115 от КРБ., чрез приемането на които последните осъществяват държавната власт.** Съгласно чл. 1 ал. 2, изр. второ от **КРБ** България, държавната власт се осъществява от органите, предвидени в тази Конституция. КС разшири кръга от органи, осъществяващи държавната власт, като призна правото на МС в Решение № 5 от 7 юли 1994 г., постановено по к.д. № 3 от 1994 г., да създава и други органи на изпълнителната власт, като различните ведомства без ранг на министерства.

Актовете, приемани от органите на ВУ и НО не влизат в съвкупността от правни актове, приемани от посочените по-горе държавни органи. Те имат статут на административни актове, приемани от вътрешните органи на ЮЛ, които проявяват действието си само за ЮЛ, чийто органи са ги приели.

Следователно чл. 5 ал. 2 от ЗРАС противоречи на посочените по-горе разпоредби на КРБ България в частта, в която признава валидност на научните степени за територията на цялата страна. Такава валидност би била налице ако научните степени се дават **от държавен орган**, а не от органи на ВУ и на НО.

2.3. Разпоредбата на чл. 5, ал. 2 от ЗРАС, разгледана във вр. с чл. 1 ал. 3 от същия закон противоречи на чл. 19 ал. 2 от КРБ, защото научните степени се придобиват при условия и ред, уредени конкретно в правилниците на ВУ и на НО, следователно те могат да бъдат различни за едни и същи научни степени., като дават на учените, които са ги придобили еднакви права, но придобити при различни условия и ред. Това противоречи на изискването за придобиване на научни степени в различни ВО и НО, при еднакви правни

условия, които законодателят е длъжен да създава и гарантира за всички граждани и **ЮЛ при осъществяване на конкурентност между тях. /Арг. от чл. 19 ал. 2 от КРБългария,**отнасящ се за стопанската дейност, но поради принципният си характер приложим и за научната и образователна дейност, още повече, че в мотивите на ЗРАС **последната бе обявена и като една от основните цели на закона/.**

2.4. Изкуствена е и конструкцията, която предвижда, че правото на ВУ, съответно на НО да признават придобитите в чужбина научни степени, и звания. **Легализацията на документите, удостоверяващи придобити в чужбина права е държавна дейност.. Тя се извършва от държавен орган.** Държавата е страна по сключените с други държави договори за взаимно признаване на придобити в други държави научни степени и научни звания. Висшите училища и научни организации биха могли да признават научни степени и звания дадени от други ВУ или НО, ако имат сключени договори за взаимното им признаване и ако такива права са им признати от закона. Но по договори, сключени между държавите, те не са страни, поради което е абсурдно законът да им предоставя права, принадлежащи на страните , сключили тези договори. При това законът предоставя тези права едностранно, без знанието и съгласието на другата страна по договора, с което нашата държава изпада в нарушение на поетите договорености с други държави и се представя като ненадежден партньор при международното договаряне.

3.. Контролът върху неприключилите процедури, и особено върху приключилите е ненужен, тъй като тази материя е уредена професионално, компетентно и отговорно в новия Административно-процесуален кодекс, защитаващ правата на всички граждани на РБългария срещу административния произвол ,при условията на запазване на равенството в правата на гражданите при осъществяването на тази защита.

Въвеждането на специализирания административен контрол може да се обясни единствено с желанието да се изключат учените от на РБългария от приложното поле на - Административно-процесуалния кодекс, като се ограничи контролът по отношение на актовете,приемани от органите на ВУ и на НО само до прилагането на специализирания контрол, уреден в закона.Този извод произтича от обстоятелството, че в законът не се предвижда даже субсидиарна приложимост на АПК.

За разлика от контрола, предвиден в закона, гражданите на РБългария имат уредени в АПК три вида контрол -административен, съдебен и контрол,осъществяван по реда на подадени сигнали и предложения до по-горестоящия орган. Трите вида контрол могат да се ползват едновременно или поотделно по избор на гражданите. Най-ефективен сред тях е съдебният контрол, тъй като съдът разполага с правомощия, които другите органи не притежават. По съдебен път могат да се оспорват административни актове, издавани от от органите на изпълнителната власт - нормативните, общите административни актове, както и индивидуалните административни актове. На съдебен контрол подлежат както административните актове на местните органи на изпълнителната власт, така и тези, които се приемат от централните органи - Министерски съвет,министри и ръководители на централни ведомства. Едновременно с искането за отмяна на административния акт като незаконосъобразен или с обявяването му за нищожен, гражданите имат право да предявят пред същия съд и искане за обезщетение за вредите,които са

претърпели от действието, на отменения административен акт или от противоправните административни действия или бездействия .

Отнемането на правата на учените да прилагат общия ред и заменянето му с предвидената в ЗРАС специализирана уредба, противоречи на чл.11 ал. 2 от ЗНА, който предвижда, че когато е дадена обща уредба на определена материя, особен закон може да предвиди отклонения от нея само ако това се налага от естеството на обществените отношения, уредени от него. Следователно особеният закон не подменя общата уредба, нито я преурежда. Той предвижда само специфични правила при запазване на субсидиарната приложимост на общата уредба за неуредените в него случаи. Отнемането на правото на учените да се ползват от общата уредба, съдържаща се в Административно-процесуалния кодекс ги лишава по същество от възможността, която имат всички български граждани да се защитят срещу административния произвол. Това е противоречи **на разпоредбата на чл. 122 ал. 1 и 2 от КРБ, която предвижда право за гражданите да участват във всички стадии на процеса,** в това число във всички стадии на административния процес, като стадия на административното обжалване пред по-горестоящия орган, на отправянето на сигналите пред тези органи, обжалването пред съдебните органи, както и стадия на отмяната на влезлите в сила административни и съдебни актове, стадия на принудителното изпълнение и др

.4 Контролът, уреден в чл. 30 от ЗРАС е лишен от ясно определен предмет.

В ал. 1 на чл. 30 се предвижда, че министърът ще осъществява контрол за спазването на държавните изисквания. Но в ЗРАС понятието "единни държавни изисквания" даже не е дефинирано с допълнителна разпоредба. Това понятие е заимствано механично от действащия ЗВО, където то се използва във връзка с придобиването на образователни степени при обучението на студентите. Съдържанието му в ЗРАС е неясно. Освен това, е неясна и разпоредбата, предвиждаща провеждане на проверка за допуснати процедурни нарушения по инициатива на министъра, тъй като проверките за процедурни нарушения в нашата правна система се извършват по искане на заинтересованата страна. Неясно е очертан предмета на тази проверка, като е предвидено ще се проверява цялата процедура. В правната ни система, предмет на административен контрол не представлява самата процедура, която като дейност включва приемането на правни актове, но и организационна, техническа и друга неправна дейност. Предмет на административен контрол са административните актове, действия и бездействия на органите и длъжностните лица в предвидените от закона случаи. **Неоправданото разширяване на предмета на специализирания административен контрол, осъществяван от министъра извън обхвата на контрола, предвиден в АПК за всички български граждани поставя учените отново в неравностойно положение.** Освен това, не е ясно защо при провеждането на контрол върху неприключили процедури, решенията по които се вземат от органи, като адресат на контролните правомощия се визират ВУ и НО, които нямат статут на административни органи, а са ЮЛ, т.е. не са страни по административните отношения, възникващи в контролната дейност. При това, при посочването на ВУ и на НО като адресати на административния контрол, осъществяван от министъра, се предвижда налагане на принудителни административни мерки за същите, независимо от това, че те нямат административни правомощия при

провеждането на процедурите, а такива имат техните органи. ВУ и НО имат само статут на ЮЛ.

5 Контролът предвиден в чл. 32 ал. 1 също няма ясно определен предмет. Като такъв чл. 32 от закона определя контрола върху приключилите процедури., с всичките недостатъци на подобно определяне, посочени по-горе. Но освен тези недостатъци, той включва и ограничение за обжалваемост по отношение на тези процедури, като предвижда, че те ще могат да се обжалват само при допуснати съществени нарушения. Като съществени нарушения, чл. 32 ал. 1 изр. последно определя тези, чийто действие би повлияло на крайния резултат.

При ограничаването на обжалваемостта на така наречените приключили процедури **само до допуснати съществени нарушения**, законодателят не е взел под внимание РКС № 4/16.06.09 г. по к.д. № 4/2009 г., който обяви за противоконституционно подобно ограничение, записано в текста на чл. 280 ал. 1 от ГПК, **поради противоречието му с чл. 122 ал. 1 от КРБ България.** Мотивите на КС имат отношение и към настоящото ограничение, въведено с разпоредбата на чл. 32 ал. 1 от ЗРАС.

6 Горното се потвърждава и от **въведената с разпоредбата на чл. 34 ал. 5 от закона забрана за съдебен контрол, спрямо решенията на Арбитражния съвет.** Това превръща учените в дискриминирана общност, лишена от правата които имат всички български граждани и представлява нарушение на чл. 6 ал. 2 от КРБ, на чл. 122 ал. 1 и 2 от КРБ. Това се очертава ясно при съпоставимостта с разпоредбата на чл. 128 ал. 3 от АПК, която очертава общата рамка на подлежащите на съдебно обжалване административни актове, с която специалния закон следва да се съобрази, тъй като чл. 11 ал. 2 от ЗНА предвижда, че когато е дадена обща уредба на определена материя, особен закон може да предвиди отклонения от нея само ако това се налага от естеството на обществените отношения, уредени в него. **Чл. 128 ал. 3 от АПК очертава изчерпателно и областите, при които може да се предвиди забрана за съдебна обжалваемост на административните актове, а това са административните актове, с които непосредствено се осъществяват външната политика, отбраната и сигурността на страната.** Но посочените в чл. 128 от АПК административни актове, също могат да бъдат включени в обхвата на съдебния контрол от специална уредба, приета със закон в посочените области. **Сред тези области науката, образованието и трудовите права на учените не фигурират.** Освен това, видно от текста на чл. 128 от АПК, се предвижда възможност със специален закон да се включват в обхвата на съдебния контрол административни актове, които по правило са извън приложното му поле. **Не се предвижда възможност със специален закон да се изключват от обхвата на съдебния контрол административни актове, извън посочените по-горе области, в които науката и образованието изобщо не се включват.**

Произволно предвидената в чл. 35 ал. 5 от ЗРАС, забрана за съдебен контрол върху актовете на органите на ВУ и на НО, както и върху актовете на самия контролен орган, наречен Арбитражен съвет противоречи и на решенията на Конституционния съд № 5/18.02.1997 г., на решенията му по . № 13 от 1993 г.,, к.д. № 18 от от 1995 г.. и др.к.д. № 9 от 1995 г., които предвиждат, че законодателят може да допуска изключения от съдебния ред за обжалване на административните актове само тогава, когато това изключение не накърнява конституционно признати основни права и свободи на

гражданите. В случая, **забраната за съдебен контрол, нарушава основополагащия принцип за равенството на гражданите пред закон**, предвиден в чл. 6 ал. 2 от и разпоредбата на чл. 122 ал. 1 от КРБ, съгласно която гражданите имат право на защита във всички стадии на процеса, но със ЗРАС те имат право да ползват само реда на специализирания административен контрол, като са изключени от стадия на общия административен контрол и особено **от стадия на съдебния контрол**, предвиден в АПК.

Горното изискване е възприето от КС и като критерий за прилагане на изключението, **предвидено в чл. 120 ал. 2 от КРБ**. Последният нееднократно е подчертавал, че възможността, предвидена в чл. 120 ал. 2 за необжалваемост на административните актове, предвидена в закон е изключение и следва да се тълкува и прилага ограничително, тъй като противното би означавало да се обезмисли принципът на съдебното обжалване на административните актове /Вж. РКС № 18/97 г., постановено по к.д. № 12/97 г., както и РКС № 7/95 г., постановено по к.д. № 9/95 г., РКС № 21/95 г., постановено по к.д. № 18/95 г., РКС № 5/96 г., постановено по к.д. № 25/96 г., РКС № 11/98 г., постановено по к.д. № 10/98 г. и др./. Видно е от стенограмите от заседанията на КОН, че забраната за съдебен контрол, както и цялостната уредба на специализирания административен контрол, се въвеждат изненадващо за първи път в законопроекта от представители на подкрепящото малцинство на заседание на Комисията, състояло се на 10 март 2010 г., след приемането на първоначалния законопроект по принцип като концепция. Горните правни институти са част от концепцията на законопроекта и не могат да бъдат въведени като част от концепцията му между двете четения. В тази му част ЗРАС бе обсъждан и приет само на едно заседание, при провеждане на едно обсъждане и гласуване което **противоречи на чл. 86 ал. 1 от КРБ България**. Допуснато бе **съществено процесуално нарушение, опорочаващо законодателния процес и приемания законодателен акт като цяло**. Изненадата е направена, за да бъдат избегнати дебатите по въпроса. Видно е от стенограмата от заседанието на КОНВДМС, че новите текстове на чл. 30 - 36 от ЗРАС са минали почти без дебати, без възможност за депутатите да дадат своите предложения по тях, тъй като крайният срок за предложения изтече на 25.01.2010 г., а това изключи дебатите по тези текстове и в пленарна зала при провеждането на второто заседание. **По този начин се наруши разпоредбата на чл. 86 ал. 1 от КРБ България, като едни от най-съществените части на закона бяха приети в нарушение на тази конституционната разпоредба**. По този начин се избегна и дебатирането върху мотивите от които се ръководеха вносителите на новите текстове, най-вече в частта, въвеждаща забрана за съдебен контрол - мотиви, записани в стенограмите, които са не просто смешни, но и оскърбителни за НС и правата на учените с несериозността си и с невежеството си.

От този порядък са мотивите, че и действащият ЗНСНЗ предвижда забрана за съдебен контрол, но тази забрана не е била оспорвана пред КС. Това е така, защото през 1998 г. новосъздаденият ВАС преодоля забраната за съдебен контрол, предвидена в чл. 27 а от ЗНСНЗ във вр. с чл. 25 ал. 3 и чл. 27 ал. 3 от същия закон чрез тълкуване, още при внасянето пред него на първият пакет от съдебни жалби на учени, по които бяха образувани и разгледани с изключителен професионализъм 12 съдебни дела, поставили началото на съдебния контрол върху актовете на ВАК, въпреки действащата забрана за съдебен контрол. Животът се оказа по-силен от остарелите разпоредби, съдържащи се в ЗНСНЗ, приет при действието на КНРБ от 1971 г. и разработен в

съответствие с основния устройствен и функционален принцип на тази конституция - принципът на единството на властта, както и в съответствие с разпоредбата на чл. 2 от същата, обявяваща върховенството на ръководната роля на БКП по отношение на цялата политическа система, в това отношение на и на държавата. Ето защо, ЗНСНЗ предвижда приемане на решения по същество от два вида органи - от научни органи, като НС, респ. СНС и НК, така и от административният орган, осъществяващ контрол върху решенията на научните органи, а именно ПВАК. Последният като административен орган не притежава научна компетентност, но законът му предоставя правната компетентност да приема решения по същество. Тава правомощие съответства на чл. 2 от КНРБ от 1971 г., тъй като при приемането на тези решения, ПВАК извършва партийно-политическа преценка кандидатите за придобиване на научни степени и на научни звания.. При това забраната за съдебен контрол обхваща единствено посочените решения по същество. Това е обяснимо, тъй като в тях намираше израз ръководната роля на Партията, а по отношение на такива решения съдът не можеше да упражнява контрол.

При действието на новата Конституция, възприела противоположния основен устройствен и функционален принцип, заместващ принципа на единството на властта с този за **разделението на властта, провъзгласен в чл. 8** от КРБ, предвиждащ разделението на властите на законодателна, изпълнителна и съдебна с цел тези власти като самостоятелни и независими взаимно да се възпират и контролират, е смешно да се твърди, че въведената със ЗРАС забрана за съдебен контрол, при това върху всички решения на АС се дължи на необходимостта да се отчита приемствеността, при това приемственост, свързана с най-съществения недостатък на ЗНСНЗ, отхвърлена на практика като несъвместима с действащата Конституция и правна система, като несъвместима с правовата държава.

Освен това, забраната за съдебен контрол предвидена в ЗРАС обхваща всички решения на АС. По своята правна природа, видно от анализа на правната уредба тези решения се вземат при осъществяване на контролно отменителна компетентност. Решенията на ПВАК по отменения ЗНСНЗ не попадаха под забраната за съдебен контрол, предвидена в чл. 27 а от закона и са подлежали на съдебен контрол на общо основание, съгласно РКС № 21/26.10.95 г., постановено по к.д. № № 18 от 1995 г. Следва да се вземе под внимание и обстоятелството, че върху контролно отменителните решения на горестоящия орган не е била налагана забрана за съдебен контрол, нито със ЗАП, със ЗВАС, а по настоящем и с АПК. Това се дължи на обстоятелството, че тези решения нямат окончателен характер, че с тях се връща отмененото решение за ново приемане от компетентния орган, поради което налагане на забрана за съдебен контрол би било безсмислено. Поради същите съображения, налагането на такава забрана в ЗРАС води само до **Тя изразява само имплицитно отричане на правовата държава, при която съдебният контрол върху административните актове е "конститутивен елемент на тази държава"./ РКС № 18/1997 г./**

Предмет на контролно-отменителната компетентност на Арбитражния съвет, съгласно чл. 34 ал. 4 са решенията на ВУ и на НО, но не и актовете на техните органи. ВУ и НО не са носители на административна правосубектност, те не могат да приемат административни актове, следователно административният контрол, осъществяван от АС се явява лишен от предмет. Освен това, е неясно, защо след отмяната на решението на ВУ или на

НО, отмененото решение се изпраща на нова процедура от друг състав на научното жури. Последното дава само предложения до органа, компетентен да проведе избор. Това повдига въпроса, приключва ли процедурата с предложението на научното жури и ако отговорът е положителен, то това би означавало, че остава в състояние на висящност без да може да влезе в приключващия стадий на административния процес, което не съответства на разпоредбата на чл. 122 от КРБ, без да се брой безсмислието на подобна уредба, създаваща само привидност на контрол. А ако се приеме, че процедурата приключва с повторното решение на ВУ и на НО, то както се посочи по-горе такова решение не може да се приеме от ВУ и от НО, а от техните органи. Следователно и в този случай, процедурата остава висяща, което обезсмисля последващия административен контрол, оставяйки го в състояние на висящност, без да приключи с окончателен административен акт, без приключващ административен стадий.

Отнемането на правото на учените да търсят съдебна защита срещу административния произвол, преодоляна в настоящата практика като анахронизъм води до извода, че целта на законът е да уреди кариерното развитие на учените, като такова, зависещо изцяло от произвола на ръководните органи на ВУ и на НО, да формира в тези общности предпоставките за неограничена власт на администрацията, осъществявана при условия на субективизъм и произвол, както и да формира предпоставките за осъществяване на корупционни практики, недосигаеми за съдебен и прокурорски контрол.

Това превръща учените в една дискриминирана общност, поставена в това положение в нарушение на чл. 6 ал. 1 и на ал. 2, изр. 2 от Конституцията на Р България., на чл. 26 от Международния пакт за граждански и политически права, който гласи " Всички лица са равни пред закона и имат право без всякаква дискриминация на еднаква законна закрила.", като чл. 2 ал. 1 от Международния пакт за граждански и политически права задължава държавите-страни да гарантират без дискриминация предвидените в него права на всички лица в рамките на своята територия и под своята юрисдикция. В международния пакт равенството пред съдълищата е изрично въздигнато като изискване в чл. 14 ал. 1 от същия. Антидискриминационното законодателство е развито понастоящем в Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, допълнена с Протокол № 12, който предписва, че никой не може да бъде дискриминиран от който и да е държавен орган, на каквато и да е било основа./чл. 1 т.2 /, като в Преамбюлт на Протокол № 12 е записан изрично принципа на равенството пред закона и на еднаква законова закрила за всички лица. Протокол № 12 съществено разширява забраната за дискриминация. Той важи и за Р България, в която разпоредбите на ратифицираните международни договори се считат за вътрешно право,, имащи предимство пред националните закони /чл. 5 ал. 4 от КРБ България/. Законът трябва да бъде съобразен и с разпоредбата на чл. 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, която провъзгласява като такова правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес..

7. Противоконституционен характер има и разпоредбата на параграф 7 от ЗРАС, която предвижда, че научните звания на членовете на академичния състав се заменят с академични длъжности. Тази разпоредба

по същество отменя разпоредбата, съдържаща се в параграф 5 от закона и **представлява отнемане на придобити по законен път права на учените.** Това е така, защото академичната длъжност е валидна само за съответното ВУ или НО, за разлика от научните звания, които са дадени от държавен орган и са валидни за цялата страна. Те се запазват при прекратяването на заеманата едноименна научна длъжност в съответното ВУ или НО и дават възможност на учените да кандидатстват за съответстващите им научни длъжности в други ВУ и НО, в това число и за такива в чужди държави, с които нашата страна има сключени договори за взаимното им признаване. При придобиване на научните звания, учените получават свидетелство, удостоверяващо придобитите им права. Това е документ с правно значение, подлежащ на легализация в чужди държави въз основа на международните договорености и представляващ гаранция за тяхната мобилност при запазване на придобитата и удостоверена с надлежен документ квалификация.

С отнемането на придобитите научни звания на учените, както и на правото им да ги придобиват за в бъдеще параграф 7, а и концепцията на закона в тази му част влизат **в противоречие с чл. 23 от КРБ, която предписва задължение за държавата да създава условия за свободното развитие на науката.** Тъй като отсъствието на научните звания принуждава учените да осъществяват научното си развитие само при един работодател, отнема възможността им за мобилност при гарантирано запазване на правата им, произтичащи от придобитата и призната вече квалификация. Разпоредбата на чл. 15 ал. 5 от ЗРАС, която предвижда, че при прекратяване на трудовия договор не по вина на хабилитираното лице се запазват всички лични права, произтичащи от заеманата длъжност е без правна стойност, тъй като понятието лични права е само набор от думи, които не пораждаат правни последици. Ако законодателят желалаше запазването на някакви права, той щеше да ги определи точно и да посочи конкретно произтичащите от тях правни последици.

Освен това, **отнемането на научните звания на учените ги лишава от правото, предвидено за всеки гражданин за свободен избор на своята професия и място на работа, предвидени в чл. 48 ал. 3 от КРБ България. То води и до нарушение на чл. 54 ал. 2 от КРБ България, която предвижда, че свободата на научното творчество се признава и гарантира от закона.**

8. Отнемането на придобити по законен път права на 21000 учени представлява безпрецедентен случай за правовата ни държава. То води до нарушения на Европейската конвенция на правата на човека, на Протокол № 1 към нея, на Протокол № 12 и др.

9. Противоречи на КРБ и разпоредбата на ЗРАС, съдържаща се в чл. 35 ал. 1 т. 1, която предвижда освобождаване от академична длъжност на лице, когато бъде установено, че трудовете или значителни части от тях, въз основа на които е придобита научната степен или е заета академичната длъжност, са написани или създадени от друг. Плагиатството е деяние, обявено за престъпление от НК. Следователно то може да бъде установено само със влязла в сила присъда, произнесена от наказателния съд. За вредите, произтекли от плагиатството се носи гражданска отговорност, която може да се наложи само с влязло в сила решение на гражданския съд.

В хипотезата на чл. 35 ал. 1 т. 1 от ЗРАС, обаче не са предвидени като елементи от фактическия състав влезлите в сила съдебни присъди и решения, водещи до тежките последици, визириани в диспозицията на чл. 35 ал. 1, ал. 5, както и на чл. 36 ал. 1, 2 и 3 от закона. В практиката по прилагане на

ЗНСНЗ,плагиатството твърде често се" установява "от НК, от специално създадени за целта "съвети", "комисии" и др.органи или суперрецензенти, определени за изясняване на конкретния случай, заключенията на които имат решаващо значение за изхода на процедурата.,дори когато са постановени от заинтересовани лица със съмнителна компетеност. Исклучването на съдебните актове от елементите на фактическия състав, водещ до тежките последици на "установеното" плагиатство не е случайно. Видно е от стенограмата от заседанието на КОНВДМС от 10.03.2010 г., че вносителите изнасят съображения, че не харесват дългите и тежки съдебни процеси,поради което вероятно са отдали предпочетание на практиката по стария ЗНСНЗ.

Пропускането на съдебните актове при формулирането на хипотезата на чл. 35 ал. 1,т. 1, обаче води до противоречие с чл. 119 от КРБ,която определя изчерпателно органите, които осъществяват правораздаването. Други органи, извън посочените не могат да се произнасят по въпроси, включени в компетентността на правораздавателните органи. За да утвърди горната разпоредба, новата Конституция не допуска създаване даже на особени юрисдикции.

10.В преходните и заключителни разпоредби на ЗРАСне се съдържат разпоредби, определящи реда, по който ще се приключат процедури, висящи пред българските съдилища при евентуална отмяна на оспорените административни актове на органи на ВАС и връщането им за ново приемане от органите, които са ги постановили при спазването на задължителните указания,съдържащи се в съдебното решения. Исклучването на субсидиарната приложимост на АПК и отсъствието на специална разпоредба в ПЗР на ЗРАС, води до неприложимост на разпоредбата на чл. 239 т. 6 от АПК, която предвижда отмяна на влязъл в сила съдебен акт на българските съдилища, когато с Решение на Европейския съд за защита на правата на човека е установено нарушение на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи.

Отсъствието на разпоредби в ПЗР на ЗРАС спрямо посочените по-го отношения води до противоречие с чл. 122 ал. 1 и 2 от РБългария,която предвижда право на българските граждани за участие във всички стадии на процеса

11.Многобройните противоречия на текстове на ЗРАС с конституционни разпоредби и с такива, съдържащи се в международни договори изисква цялостна преработка на концепцията на закона, която би била възможна при признаването му за противоконституционен като цяло. Освен това, самият предмет на закона е определен неточно. В него е записано, че той урежда обществените отношения,свързани с академичните длъжности. Проблемът се свежда в това, че понятието "академична длъжност" няма реален корелат в действителността. То представлява едно изкуствено създадено понятие ,чието логическо съдържание представлява еkleктична смесица на два вида качествено различни обществени отношения: административни и трудови.. В обективната диалектика те не могат да съществуват под формата на едни и същи обществени отношения, тъй като съдържанието им се различава коренно по качествените си характеристики,които не се просто различни, но и противоположни. Но това което е невъзможно в обективната диалектика става възможно в субективната диалектика, във формите на човешкото мислене, особено ако това мислене се основава на метафизичния метод. По начало този метод отразява обективната

диалектика в преобърнат вид.Тъй като законът е изцяло разработен при прилагането на метафизичния метод, при него се е достигнал непознат за нашата правна система абсурд., изразяващ се в това, че за първи път се създава **закон,който ще регулира не реални, съществуващи обществени отношения, а измислени понятия.**

Уважаеми конституционни съдии, молим по гореизложените съображения да обявите противоконституционността на Закона за развитието на академичния състав/Обн. ДВ бр. 38 от 21 май 2010 год./

С уважение:

Движение "За европейско развитие на РБългария

